

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת אחרי מות - קדושים, תשפ"ה

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 7:49	Minneapolis, MN - 8:10
Brooklyn, NY - 7:42	Miami, FL - 7:38
Chicago, IL - 7:38	Monsey, NY - 7:43
Houston, Texas - 7:45	Montreal, Quebec - 7:53
Johannesburg, S. Africa - 5:14	Passaic, NJ - 7:43
Lakewood/Deal, NJ - 7:41	Toronto, Ontario - 8:11
London, UK - 8:21	Yerushalayim - 6:49
Los Angeles, CA - 7:25	Zurich, Switzerland - 8:30

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

כסוי הדם

ושפך את דמו וכסהו בעפר.

ע' שו"ע י"ד כ"ח כ"א שלא ישחוט אם אין לו עפר, וע"ש בשם הרשב"א בתורת הבית שלמד מביצה ז' ב"ה אומרים לא ישחוט וכו'. וע"ש גליון מהרש"א שהקשה מ"ש ממה שכתב המרדכי בהלק"ט אותות לתקמ"ד לענין שבת ויש לו בגד בלי ציצית מותר ללבוש בלי ציצית ואח"כ הוא אונס בקיום המצוה, ואין איסור מה"ת ללבוש בגד בלי ציצית אלא חיוב אחר שלבש להטיל ציצית. (ובדברי המרדכי עמש"כ בזה בשנת תשפ"ג). וע"ש שכתב דקושייתו לפי ה"ט"ז דלדעת המרדכי אין כאן אפילו איסור דרבנן, וכוונתו דלפי המג"א דרק בשבת אבל בחול אסור מדרבנן לק"מ.

וע' אבי עזרי תנינא הל' שחיטה דכסוי הוא חלק ממצות שחיטה, ולכן אסור לשחוט אם לא יוכל לגמור שחיטה כראוי.

וע' ט"ז י"ט סק"ב שהק"מ שדיכול לדבר בין שחיטה וכסוי וא"א לדבר בין תש"י לתש"ר, ומובן לפי הנ"ל. (ותי' כי בתש"י הברכה קאי גם על תש"ר).

וע' רשב"א בתוה"ב ורא"ש חולין דף פ"ו סי' ו' בשם בה"ג לברך אחר כסוי הדם כי הוא גמר מצות שחיטה וא"א לברך באמצע השחיטה, אבל ברא"ש כתב שהעולם לא נהגו כן משום דהוי מצוה בפני עצמה, וכן פסק הרמב"ם פי"ד משחיטה ה"ד ושו"ע כ"ח ב'.

(וע' רש"י חולין פ"ד ע"ב בשוחט לחולה בשבת אי צריך כסוי וכתב רש"י דכיון שהתירה שבת לשחוט התירה גם לכסות, אף שאינו צורך החולה, ומשמע כי זה חלק מהשחיטה. וכ"כ שם בח"ס. וע"ע תוס' שם פ"ז ע"א ד"ה משתא דהא דכסוי הוי הפסק וצריך לברך אח"כ על שחיטה מדמה הגמ' לבהמ"ז דהוי הפסק וצריך המוציא אח"כ, ופי' תוס' דשאני משאר הפסק כי כאן הוי גמר הענין.

וע' ריטב"א ורשב"א חולין פ"ו ע"ב ופ"ז ע"א שנחלקו מאחר שהפסיק בין שחיטות, אי יגמור כסוי הראשון קודם, והרשב"א למד שיגמור וראיה מר' יהודה בין חיה ועוף, והריטב"א דחה. ופירשו כי לפי הרשב"א הוא חלק מהשחיטה כנ"ל.

(ע' לעיל חלק משחיטה. וע' פמ"ג כ"ח שפ"ד כ"ז דבספק טריפה ואסור מדרבנן אין חיוב כסוי דלא קרינן אשר יאכל. ומובן טפי לפי הנ"ל דהוא חלק משחיטה, ושחיטה הוא להתירו לאכילה.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו
ברצון במייל bishvilleihalacha@themir.org

ובגד כלאים שעטנו לא יעלה עליך (יט, ט)

שנדמה כעובד עבודה זרה שנותן כח לרוח הטומאה."

"עלה בדעתך החשש שמא בחליפה החדשה שקניתי יש שעטנו, הלכתי לחדרי והחלפתי לבגדים הישנים שהבאתי אתי מליטא, אז זרח אור בנשמת, התפילה חזרה להיות שגורה בפי וההתעוררות וההתרגשות היו כראוי ליום הקדוש."

לאחר יום כיפור נמסרה החליפה החדשה לבדיקת מומחה ונמצא בה שעטנו.

יש להדגיש שתלמיד זה מסר את החליפה לפני יום כפור לבדיקתו של חייט שומר תורה ומצוות, וחייט זה לפי תומו לא תפס את סיבוכי השעטנו שהתפתחו בעולם.

עובדה זו הגבירה את החששות ביחס לכשרות הבגדים, ומאז ואילך כל בגד שנקנה נמסר לבדיקה יסודית.

בתקופת מלחמת העולם השנייה כשהייתה הישיבה בשנחאי, באחת השנים בעיצומן של תפילות יום כפור עזב אחד התלמידים את אולם הישיבה וחזר כעבור זמן קצר כשהוא לבוש בבגדי חול.

במוצאי היום הקדוש, כששאלו את הבחור לפרש הדבר, השיב: "הרגשתי שהתפילה אינה שגורה בפי, ניסיתי לעורר את עצמי ולמדתי ספרי מוסר, אך שום דבר לא עזר. אז נזכרתי במובא בספרים הקדושים ששעטנו מונע את התפילה מלהתקבל, כמו שכתוב בספר 'ציוני' על התורה בפרשת קדושים וז"ל: "כי שעטנו רומז לשתי מדות של מעלה המקטרגות על ישראל והי"ת הפרידם, והלובש שעטנו מחבר אותן הכוחות ומערבב תפילתן של ישראל. ואמרו הלובש שעטנו בתפילתו, סנדלפון המלאך הקושר כתרים לקונו אינו מקבל תפילתו עם שאר התפילות,

ע"פ הספר "הזריחה מפאתי קדם"

לא תכלה פאת שךך לקצר ולקט קצירך לא תלקט (יט, ט)

בילקו"ש רות (רמז תרא): "א"ר זעירא המגילה הזו אין בה לא טומאה ולא טהרה, לא היתר ולא איסור, ולמה נכתבה? למדך שכר של גומלי חסדים."

ויש להבין את הביטוי "גומלי חסדים", הרי תיבת "גומל" משמעותה תשלום, וחסד הרי אינו תשלום אלא עשיית חסד? והנאמר על הקב"ה "גומל חסדים טובים" פירושו הוא שמשלם לעבדיו שכר ע"י חסדים טובים, אבל בין אדם לחבירו מה ענין גומל אצל עשיית חסד?

ונראה שאכן שתי דרגות הן: לעשות חסד, ולגמול חסד. והנדרש מכל אדם בכל מידה טובה הוא לחתור אל השלימות. וכן במידת החסד, הרי המקבל נכלם ומתבייש, ולכן אנו מבקשים מהקב"ה "ונא אל תצריכנו ד' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואתם וכו' שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד". אבל לעושה החסד ישנה עצה לסלק במידה גדולה את כלימתו של המקבל ע"י כך שיתן לו הרגשה שאין זו מתנת חסד אלא גמול ותשלום, והיינו שימצא עילה לומר למקבל שמפני סיבה זו או אחרת הריני חייב לך גמול ואין לך להתבייש מפני.

וכן הוא מפורש במגילת רות שלא נתן בועז לרות משלו אלא אמר: "וגם של תשלו לה מן הצבתים" (רות ב,טז), וברש"י: "עשו עצמכם כאילו אתם שוכחים". ואכן לפני זה נאמר שצוה בועז: "וגם בין העומרים תלקט ולא תכלימוה", והביאור הוא שלא תיכלם ע"י שנוקטת למתנת בשר ודם, אלא תהיה זוכה בלקט שהתורה זיכתה לה.

הגאון הרב משה בן מרן המשגיח הגרמ"ז פינקל זצלה"ה
נלב"ע י"ג באייר תשס"א

בדין נקימה ונטירה

אחר וקלקל את בנינו, והבן צועק לאביו על ואין האב המשיג על צעקתו, אף שהקטן חושב שעשו לו רעה גדולה, אך האב בשכלו רואה שכל מעשי הבן שבנה הם הבל ואינו כדאי לנקום על זה. וכן הוא הענין בבני האדם החושבים שעניני העולם יש בהם מעלה ושלמות, והנוגע בגופם או ממונם הגדיל לעשות עמהם רעה, אך לא כן הוא ובעיני ד' כל הדברים נחשבים לשחוק שעושים הנערים, שאין ראוי לנקום עליהם, ויעו"ש.

ולדרך הרמב"ם יוצא דרך בעניני ממון וכדומה מעניני העולם יש לאיסור נקימה, וכדבריו שאין כדאי לנקום לעל עניני העולם שהם דברי הבל והבאי, ומקור הדברים נראה שהוא מגמ' יומא (כג ע"א), דאיתא התם כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח, והקשו בגמ' והכתיב לא תקום, ותיצו התם בממון הוא דכתיב, והביאו הברייתא של השאיליני מגלך וקרדומך, ומזה יצא לרמב"ם לפרש את טעם איסור הנקימה משום שדברי העולם הם הבל שאין כדאי לנקום עליהם.

וטעם אחר באיסור הנקימה מצינו בדברי החינוך (מצוה רמא), שביאר טעם איסור הנקימה וז"ל: "משרשי המצוה שידע האדם ויתן אל לבו כי כל אשר יקרהו מטוב עד רע הוא סיבה שתבוא עליו מאת השם ברוך הוא, ומיד האדם מיד איש אחיו לא יהיה דבר בלתי רצון השם ברוך הוא, על כן כשיצעהו אדם או יכאיבהו אדם ידע בנפשו כי עונותיו גרמו, והשם יתברך גזר עליו בכך, ולא ישית מחשבותיו לנקום ממנו, כי הוא אינו סיבת רעתו, כי העוון הוא המסובב, וכמו שאמר דוד ע"ה הניחו לו ויקלל כי אמר לו השי"ת, תלה הענין בחטאו ולא בשמעיו בן גרא", עכ"ל.

ודברי החינוך כאן הם סתירה לדברי האוה"ח הידועים בפ' וישב, על הפסוק (בראשית לז, כא), וישמע ראובן ויצילהו מידם וכתב וז"ל: "פי' כי האדם בעל בחירה ורצון ויכול להרוג מי שלא נתחייב מיתה, משא"כ חיות רעות לא יפגעו באדם אם לא יתחייב מיתה לשמים, והוא אמרו ויצילהו מידם מיד הבחירה", עכ"ל. ומבואר כאן בדברי האוה"ח שיכול בעל בחירה לעשות רע לאיש אף אם לא נגזר עליו, וא"כ לדרך זו שוב קשה דמ"ט אין איסור בנקימה.

וטעם נוסף מצינו מדברי הירושלמי הידועים בנדרים (פ"ט הל' ד), דאיתא שם לפרש הפסוק לא תקום ולא תטור ואהבת לרעך כמוך, ואמרו בירושלמי משל אם יד ימין תכה ליד שמאל וכי תחזור יד שמאל ותכה ליד ימין. ונראה דאין כוונת הירושלמי למשל בעלמא, אלא הכוונה דטעם האיסור וכן אפשרות קיומו הוא משום ואהבת לרעך כמוך, דכשאתה אוהב את חברך כמוך שוב אינך נוקם, וא"כ סיבת האיסור הוא משום שצריך לאהוב את חברו כי ימין ליד שמאל, דהיינו כמוך ממש, ומזה יולד שיוכל לקיים לא תקום, שהרי הנקמה מתוקה מדבש כדברי המס"י, וכדי שיוכל האדם לקיים לא תקום צריך להגיע לדרגת כמוך, ואז יוכל שלא לעבור על איסור נקימה, וזהו עומק דברי הירושלמי.

וסיוע לדברים הוא מדברי המדרש כאן הובא ברמב"ן בתחילת הפרשה (פסוק ד), שעשרת הדברות כלולין בפרשתנו, ובסוף כתב המדרש דאיסור לא תחמוד איתא בפסוק ואהבת לרעך כמוך, וכוונת הדברים דכדי לקיים לא תחמוד צריך האדם להיות בדרגה של כמוך, וכשהוא בדרגה זו שוב אינו חומד, דוגמת דברי חז"ל בכל אדם מתקנא חוץ מבנו ותלמידו, וא"כ דברי המדרש תואמים את דברי הירושלמי הנ"ל

לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ד' (ויקרא יט, יח), וברמב"ם בהל' דעות (פ"ז ה"ז וה"ח), כתב לאיסור הנקימה והנטירה, ודייקו האחרונים בדבריו, שעל איסור נקימה בה"ז כתב הנוקם את חברו עובר בל"ת, ובהל' ח' באיסור נטירה כתב וכן הנוטר לאחד מישראל עובר בל"ת, שינה הרמב"ם בין נקימה לנטירה, שעל נקימה כתב חברו ובנטירה כתב לאחד מישראל, והיינו דנקימה היא רק מחבירו, ומשא"כ נטירה היא לאו דוקא חברו, ולדרך זו לשון הפסוק את בני עמך שמשמע כל אחד מישראל, אזיל רק על נטירה דסמך ליה, ולא על נקימה.

והמהרש"ל בהגהותיו לסמ"ג (ל"ט ט-י), כתב לבאר דאכן נקימה היא רק בחבירו, ומטעם שאדם שאינו חברו אין מוכח שהטעם שאינו משאיל לו קרדומו הוא מחמת נקימה, דאולי גם בלא זה לא היה משאילו, ורק חברו שודאי היה משאילו והטעם שאין משאילו הוא מחמת נקימה אז עובר. וכוונת הדברים שאף שאומר לו לא אשאילך כדרך שלא השאלתני, והיינו שלו היה אידך משאילו אתמול היה הוא משאילו כעת, מ"מ לא נחשב זה נקימה, דכיון שאינו חברו אזי אם היה אידך משאילו אתמול היה זה מחייבו להשאיל היום, וכיון שלא השאילו אינו מחויב להשאילו, וא"כ סוף דבר מה שאינו משאילו אינו מחמת נקימה, כי אם מחמת שאינו חברו, ואין מה שיחייב אותו להשאיל, ודבריו כדרך שלא השאלתני אינו נחשב נקימה, אבל לחבירו דמצד עצמו היה משאיל, וכל מה שאינו משאיל הוא רק מחמת נקימה, זהו איסור לא תקום. וכל זה אין שייך בנטירה, ולכן בנטירה כתב הרמב"ם לאחד מישראל.

ונפ"מ יש בזה למעשה בין שכנים, שאם שכן מבקש חפץ ואינו משאילו כיון שאתמול בקשתי ממנו לשאול חפץ אחר ולא השאיל לי, דתלוי אם זהו חפץ שרגילים להשאילו אזי מה שאינו משאילו הוא רק מחמת נקימה, ועובר בזה על נקימה. אך בחפץ שאין רגילים להשאיל כגון חפץ שעלול להתקלקל, ורק דאם היה אידך משאיל לי אתמול חפץ שביקשתי אזי היה לי מחויבות כלפיו והייתי משאיל לו כעת, וא"כ סוף דבר הטעם שאינו משאילו הוא לא מחמת נקימה, אלא דאין לי מחויבות להשאיל, ואינו משאיל כיון שבדרך כלל לא משאילים חפץ כזה, ואין זה נקימה.

ודוגמאות רבות יש כע"ז, וכגון שחברי מזמין אותי להשתתף בשמחתו, ואיני בא לשמחתו כיון שאתמול לא בא לשמחתי כשהזמנתי אותו, דתלוי אם היה חבר שהייתי בא לשמחתו, והטעם שאיני בא הוא רק מחמת שלא בא אתמול לשמחתי זהו נקימה, אך אם מצד עצם הזמנת חברי לא הייתי ודאי בא לשמחתי, ורק אם היה הוא בא אתמול לשמחתי היה זה מחייב אותי והייתי בא היום לשמחתי, וכיון שלא בא שוב איני מחויב לבא, ואין חשוב זה לנקימה.

הדברים הגורמים לנקימה ונטירה

לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ד' (ויקרא יט, יח), בטעם איסור נקימה מצינו כמה טעמים בדברי הראשונים, הרמב"ם (פ"ז מהל' דעות ה"ז) כתב וז"ל: "הנוקם את חברו עובר בלא תעשה שנאמר לא תקום, ואע"פ שאינו לוקה דעת רעה היא עד מאד, אלא ראוי לאדם להיות מעביר על כל דברי העולם, שהכל אצל המבינים דברי הבל והבאי ואינן כדאי לנקום עליהם", עכ"ל. ומבואר בדבריו דאיירי על עניני ממון כפי הציור הנזכר ברמב"ם השאיליני קרדומך, וע"ז כתב דהכל דברי הבאי ואין כדאי לנקום עליהם.

ומצינו בפ"י כלי יקר על אתר שנקט מדעתו לטעם זה, והאריך לבאר שדומה זה לתינוק העושה מעשה נערות באיזה בנין ובא

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

sleeping, enjoying – should be done, therefore, with this purpose in mind: to help a fellow Yid. When the Torah tells us קְדָשִׁים תִּהְיוּ, it is conveying that we should separate from taavos in the sense that all the enjoyment we derive from this world should be for the purpose of helping another Yid.

Being involved in the taavos of Olam Hazei for your own personal pleasure is not קְדָשִׁים תִּהְיוּ. Rather, קְדָשִׁים תִּהְיוּ means being designated for Hakadosh Baruch Hu. Just as He is kadosh, meaning that He does for others, all the taavos and pleasures of Olam Hazei should be for one purpose: to help another Yid. Therefore, says R' Shimon, there's a hava amina of יכול כמוני, meaning that a person should take from Olam Hazei only for others, taking nothing for himself. In response to that, the passuk comes to teach, קְדוּשַׁתִּי לַמַּעַלָּה מִקְדוּשַׁתְכֶם, as per the principle of חייו קודמין. Living totally for others and not for yourself at all is not possible for a human being; that's something only Hakadosh Baruch Hu can do.

Broadening the "I"

R' Shimon goes on to ask: If a person is supposed to think and care for others, but Hashem made a human being in a way that he loves himself, how is it possible for him to really care for others? He has an inherent conflict of interest!

He answers that Hakadosh Baruch Hu wants a Yid to broaden his "I," expanding his sense of self to include not only his own physical body and desires,

but also his wife, his children, and ultimately all of Klal Yisrael. He adds that just as, with regard to maaser, Hashem promises, עָשָׂר בְּשִׁבְלֵךְ שֶׁתַּעֲשֶׂה, meaning that if you're a reliable gabbai tzedakah and you use your money the way Hakadosh Baruch Hu wants, He'll give you more money, the same applies to the mitzvah of קְדָשִׁים תִּהְיוּ: if a person designates his kochos to help others, fulfilling וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵי יְיָ, he'll be zocheh to more siyatta d'Shmaya and to continue living a live of kedushah.

Perhaps we can add, based on the idea that קְדָשִׁים תִּהְיוּ means helping and caring for another Yid, that this mitzvah will bring a person to fulfill the mitzvah of וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ. Maseches Derech Eretz states (ch. 2), אִם חָפֵץ אַתָּה לַיִדְבֵק בְּאַהֲבַת חֲבִירְךָ, הוּא נוֹשֵׂא, וְנוֹתֵן בְּטוֹבְתּוֹ – if you want to truly love your friend, be busy helping him and seeking his good. In other words, caring for another Yid will bring you to love him. R' Dessler points out that the root of the word ahavah is hav, which means giving.

We are now in the period of Sefiras Ha'omer, in which the talmidim of R' Akiva – the one who said that וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ is the tureh – passed on because they did not accord the proper respect to one another. This is a time to strengthen ourselves in the special mitzvos of קְדָשִׁים תִּהְיוּ and וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, and then we'll all be zocheh to brachah v'hatzlachah in all areas.

Gut Shabbos.

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM
ANNUAL CELEBRATION DINNER

צֵירוֹךְ שְׁנַתֵּן תּוֹרָה

SUN DAY **MAY 18** 2025 **כ' אייר תשפ"ה**

BELL WORKS | HOLMDEL NJ

JOURNAL AD DEADLINE EXTENDED! MONDAY MAY 12 10 AM

RESERVE YOUR SEAT & AD TODAY

P: 718.972.0500
F: 718.851.1999
E: dinner@themir.org
W: themir.org/dinner

DINNER SPONSOR MERIDIAN CAPITAL GROUP LLC

